

КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНИ ЦЕНТАР „ТУРЗО ЛАЈОШ”
THURZÓ LAJOS MŰVELŐDÉSI-OKTATÁSI KÖZPONT
KULTURNO-OBRAZOVNI CENTAR „THURZÓ LAJOS”

Jelentés a zentai Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ 2021. évi munkájáról

A zentai Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ 1977-ben jött létre a városi könyvtár, a múzeum, a művelődési ház, két mozi és a felnőttképzést ellátó ún. munkásegylet összevonásával egy közös szakszolgálat kialakításával. Ennek a közművelődési modellnek a célja, hogy a helyben lakók művelődéssel, nyilvánossággal, társas együttléttel kapcsolatos óhaja és öntevékenysége találkozzon az intézmény feltételrendszerével, valamint azzal az igénnyel, hogy épületei a zentaiak, az önként szerveződött csoportok aktív és alkotó tevékenységének olyan színhelye legyen, amely egy egész régió művelődési és oktatási életét is mozgásba hozhatja, fellendítheti. A Városi Múzeumot a II. világháború után alapították, és a 70-es években vált alapszabályával összhangban a Tisza-vidék tájmúzeumává és tudományos intézményévé, amelynek alaptevékenysége a néprajz valamennyi ágának kutatása, dokumentumainak és múzeumi tárgyainak gyűjtése, feldolgozása és bemutatása. Jelentős környékbeli helytörténeti anyaggal is rendelkezik. Keretében bontakozott ki 1952-ben a Zentai Művésztelep, a 90-es években pedig a Vajdasági Magyar Népzenei Archivum. A Városi Könyvtár, amely bár több mint hetvenezer könyvtári dokumentummal és a központi könyvtáron kívül két fiókkönyvtárral (Felsőhegy, Tornyos) is rendelkezik, nem tartozik a Vajdaság legnagyobb közművelődési könyvtárai közé, ugyanakkor egyike azon keveseknek, amelyekben a könyvtári munka komplex gépesítése megtörtént. Gazdag a könyvtár helyismereti gyűjteménye is. A Munkásegyletmen kapott helyet a gödöllői Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Zentai Konzultációs Központja is. A Művelődési Ház mind a tájékoztatás, mind a kommunikáció, mind pedig a kreatív szférában szép eredményeket tud felmutatni. Az intézmény legjelentősebb rendezvényei: a Hagyományaink Ünnepe, az Énekelt Versek Zentai Fesztiválja, a Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny, a Zentai Művésztelep eseményei, a Középiskolások Szín – és Filmművészeti Vetélkedője, a Városi Múzeum hagyományos néprajzi tanácskozása stb. Művelődési központunk a szervezője és lebonyolítója a Zenta Város Ünnepe elnevezésű hagyományos városnapi rendezvénysorozatnak és a minden év augusztusában megrendezésre kerülő Táncpanoráma nevet viselő fesztivál-jellegű nagyrendezvénynek is valamint a Napsugár Báb- és Gyermekfesztiválnak. 2010 novemberében a Magyar Nemzeti Tanács a Központot kiemelt jelentőségű intézménnyé nyilvánította, 2012 óta pedig a Zentai Önkormányzaton kívül társalapítója is. A zentai Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ a Magyar Nemzeti Tanács döntése alapján kiemelt jelentőségű kulturális intézmény (28/2010-es záradék), vala-

mint 2013-ban az alapítói jog részleges átruházása is megtörtént. A Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ szakszolgálat a egységes rendszerbe foglalja össze, koordinálja és irányítja az intézmény keretei közé tartozó szervezeti egységeket. A szakszolgálat a könyvelési, pénzügyi, ügyviteli és informatikai feladatok és munkafolyamatok elvégzésével döntő mértékben hozzájárul az intézményrendszer zökkenőmentes működéséhez. Jelenleg a Városi Múzeumnak 7, a Művelődési Háznak 4, a Városi Könyvtárnak és fiók könyvtárainak összesen 8, a Szakszolgálatnak pedig 5 munkatársa van.

JELENTÉS

A ZENTAI VÁROSI KÖNYVTÁR

2021. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

KÜLDETÉS ÉS FELADATVÁLLALÁS

A Zentai Városi Könyvtár a zentai Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ keretében működik, amely a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt jelentőségű intézménye.

Könyvtárunk olyan közösségi tér, amely: inspirációt ad a tanuláshoz, a munkához és a szabadidő tartalmas eltöltéséhez; hozzájárul a közösség fejlesztéséhez; gyűjti és hozzáférhetővé teszi a kulturális örökséget; a rendezvényeknek köszönhetően elősegíti a közösség erősítését, az összetartozás érzését. Nagyon fontos feladat hárul emiatt a könyvtárosokra, hiszen a könyvtárosi lét hivatás és lehetőség, hogy közösségünk tagjait megismerhessük, megszeretessük velük a könyvet, a könyvekben rejtett titkot, az olvasást, azaz olyan ismeretet továbbítsunk, amely fölemel és büszkévé tehet.

A KÖNYVTÁROSOK FOLYAMATOS SZAKKÉPZÉSE

Könyvtárunk a 2021-es évben is folyamatosan és következetesen törekedett arra, hogy alkalmazottai megismerjék, elfogadják a minőségmenedzsment szemléletű gondolkodás fontosságát, azokat a módszereket, technikákat, amelyekkel elemezni, értékelni tudják tevékenységüket. Az ismeretek szinten tartása és fejlesztése állandó feladat, hiszen a minőséges szolgáltatásokhoz, elhivatott és szakképzett könyvtárosokra van szükség.

A Zentai Városi Könyvtár könyvtárosai az alábbi szakmai továbbképzéseken vettek részt:

A továbbképzés címe	Időpont, helyszín	Szervező	Előadó
<i>A könyvtári-információs tevékenység jogi szabályozása – akkreditált továbbképzés</i>	2021. 03. 17. online	Vajdasági Magyar Művelődési Intézet	Lulić Emil jogász, doktór andusz
<i>Digitális oktatás - digitális iskolai könyvtár Új kihívások, új megoldások</i>	2021. 04. 14. online	Könyvtárostánárok Egyesülete	Kiss Mónika, Egyházi Dóra
<i>Bevezetés a minőségmenedzsmentbe</i>	2021. 05. 11. online	Könyvtári Intézet	Bajnok Tamara, Horváth Adrienn Juhász Réka
<i>52. Vándorgyűlés</i>	2021. 07. 09. online	Magyar Könyvtárosok Egyesülete	Redl Károly

ÁLLOMÁNYGYARAPÍTÁS ÉS EGYÉB FEJLESZTÉSEK

Az elmúlt évben több pályázaton is sikeresen vettünk részt. A Tartományi Művelődési és Tájékoztatási Titkárság pályázatán 89 900 dinárt költöttünk, amiből 61 darab felnőtteknek szóló könyvet vásároltunk. A Szerb Köztársaság Kulturális és Tájékoztatási Minisztériumának közvetítésével összesen 597 darab ajándék könyvet (563 szerb, és 16 darab magyar könyvet) vehettünk át 491 467,25 dinár értékben.

A Magyar Nemzeti Tanácstól 336 152 dinár értékben kaptunk 331 darab könyvet, ebből 89 darab gyermekkönyv és 242 darab felnőtteknek szóló.

Saját eszközből 50 000 dinárt költöttünk, amelyből 25 darab könyvet tudtunk vásárolni. Az olvasóktól ajándékba összesen 66 darabot kaptunk, amelyből 3 darab gyermekkönyv volt.

INFORMATIKAI FEJLESZTÉSEK

Szakkönyvtárunk segítségével továbbra is segítjük a tudományos kutatást, a tanulást, a tudományos adatokhoz való nyílt hozzáférést. A 2021-es évben is csatlakoztunk az Elektronikus Információs szolgáltatás kibővített Nemzeti Programjához (EISZ), amely a magyarországi adatbázisokhoz való nyílt hozzáférést segíti.

Magyarország Kormányának támogatásával és a Magyar Nemzeti Tanács közreműködésével 2020. december 18-ától lecserélődött könyvtárunkban a Szirén Integrált Könyvtári rendszer, és a Qulto® könyvtári rendszer vette át a helyét, amely a hagyományos könyvtári alapfunkciókon túl lehetőséget biztosít olyan feladatok ellátására is, mint amilyen a digitális tartalomszolgáltatás, archiválás, a webes publikálás vagy a komplex közgyűjteményi portál építése, üzemeltetése. A Kapocs Könyvtári Csoport a Monguz Kft.-vel együttműködve 2021. szeptember 30-án, képzést szervezett könyvtárosoknak. A résztvevők választ kaphattak a Qulto® programmal kapcsolatban felmerült kérdéseikre, illetve a legújabb fejlesztések is bemutatásra kerültek.

ÚJ KÖNYVTÁRTAGOK 2021-BEN

A rendszeresen könyvtárba járó olvasók mellett egy év alatt Zentán 72 új fővel gyarapodott az olvasóközönség száma, azaz 30 gyermekolvasóval (14 éves korig), 14 középiskolással, 21 aktív munkavállalóval, 5 nyugdíjassal és 2 egyéb alkalmazásban lévővel. A felsőhegyi és a tornyosi fiókkönyvtárban 16-16 gyermekolvasóval gyarapodott a könyvtár tagsága.

KÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYEK

A Városi Könyvtár 2021-ben a stratégia feladatait szem előtt tartva 6 könyvbemutatót, 5 kiállítást, 9 ismeretterjesztő előadást, 21 gyermekprogramot, 18 filmvetítést, 1 színdarabot és 3 kiemelt jelentőségű rendezvényt szervezett.

KIEMELT VAJDASÁGI ÉS REGIONÁLIS JELENTŐSÉGŰ RENDEZVÉNYEINK

Mindkét rendezvényünket, a XXIII. Hagyományaink Ünnepeének lebonyolítását és a XXVI. Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny döntőjének megszervezését a Magyar Nemzeti Tanács és a Zentai Önkormányzat támogatta, illetve segítette. Az Énekelt Versek Zentai Fesztiváljának XXV. jubileumi évfordulóját pedig a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága támogatta.

XXIII. Hagyományaink Ünnepe

„Lefelé folyik a Tisza, nem folyik az többet vissza...”

A XXIII. Hagyományaink Ünnepe szakmai napja alkalmából Bodor Anikó népzene-kutató születésének 80., Burány Béla néprajzkutató, szociológus és közíró születésének 90. és Tripolsky Géza néprajzkutató születésének 95. évfordulójára emlékeztünk. Az esemény, amely a Magyar Nemzeti Tanács kiemelt jelentőségű vajdasági magyar regionális rendezvénye, online formában valósult meg.

2021. március 20., szombat, 10.00–13.30

10.00–10.20 óra A szabadkai Juhász zenekar zenés beköszöntője a „nagy zentaiak” emlékére

Baráth Hajnal Anna könyvtárvezető és Juhász Attila Zenta községi művelődési-oktatási tanácsos köszöntőbeszéde

10.20–10.50 óra A szakmai nap előadóinak bevezető gondolatai

11.00–12.00 óra Toldi István Mesefa-díjas bácskertes mesemondó előadása a Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyre készülő diákok pedagógusai részére

11.00–12.00 óra Németh István budapesti népzene-kutató előadása a Hagyományaink Ünnepeén résztvevő népzenei csoportok művészeti vezetői részére

11.00–12.00 óra Sikentáncz Szilveszter Örökös Aranysarkantyús Táncosnak, a Népművészet Ifjú Mesterének előadása a néptáncscsoportok művészeti vezetői részére

12.00–13.00 óra Dr. Bárkányi Ildikó szegedi muzeológus előadása a viseletekről és a színpadi megjelenésről

13.00–13.30 óra A szakmai nap lezárása

XXVI. Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny

2021. április 20-a és május 30-a között szerveztük meg rendhagyó módon a XXVI. Kálmány Lajos Népmesemondó Versenyt, Vajdaság 15 településén (Bácsfeketehegy, Bácskertes, Felsőhegy, Hajdújárás, Hertelendifalva, Ludas, Muzslya, Nemesmilitics, Orom, Szabadka, Székelykeve, Szentmihály, Temerin, Zenta, Zombor) 52 versenyzővel.

Meghívásos pályázat útján kerültek a versenyzők az online döntőbe, amelynek lebonyolítása április 20-a és 29-e között zajlott, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet munkatársai és Juhász Tamás operatőr közreműködésével, valamint a budapesti Hagyományok Háza támogatásával. A mesemondókat 9 tagú szakmai zsűri véleményezte. Az alsós korosztályt: Boja Patyi Sarolta mesefa, népmesegyűjtő, Dala Sára néprajzkutató, a budapesti Hagyományok Háza munkatársa, Fábián Éva mesemondó, népdalénekes, a budapesti Hagyományok Háza munkatársa. A felsős korosztályt: Kónya-Kovács Otília mesefa, mesemondó, dr. Raffai Judit néprajzkutató, a zsűri elnöke, Varga Norbert folklórkutató, a szlovákiai Hagyományok Háza munkatársa. A középiskolás és felnőtt korosztályt: mgr. Dévavári Beszédes Valéria néprajzkutató, Klitsie-Szabad Boglárka mesemondó, a budapesti Hagyományok Háza munkatársa, Toldi István mesefa, mesemondó.

Az idei évben arany, ezüst és bronz minősítést is kiérdemeltek a mesemondók, valamint a fődíjak is kiosztásra kerültek. A zentai eredményhirdetésre június 14-én, hétfőn, 17 órakor került sor a Zentai Alkotóházban.

XXV. Énekelt Versek Zentai Fesztiválja

A nemzeti újrakezds éve alkalmából, emlékezve Gion Nándor író születésének 80., Szeli István akadémikus születésének 100., Munk Artúr író születésének 130., Lányi Ernő zeneszerző születésének 160. évfordulójára a zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet a Zentai Önkormányzat közreműködésével huszonötödik alkalommal rendezte meg az Énekelt Versek Zentai Fesztiválját 2021. május 21-e és 23-a között, amelynek idei díszvendége Oláh K. Tamás költő, teatrológus, dramaturg volt.

Meghívásos pályázat révén még a 2020-as évben, nyolc a Kárpát-medencében élő fiatal költőt kért fel a szervezőbizottság a kötelező vers megírására. A beérkező versek közül Verebes Ernő dramaturg, költő és Török Máté verséneklő ajánlása alapján a szervezőbizottság Oláh K. Tamás *az órák lehetősége* című költeményét ajánlotta megzenésítésre kötelező versnek.

A 2020-as évben rendezvényünket a járványügyi helyzet miatt sajnos nem tudtuk megszervezni, ezért külön öröm a számunkra, hogy az idei évben ilyen nagy sikerrel tarthattuk meg a jubiláló fesztivált, bemutatkozási lehetőséget kínálva mindazoknak a szölistáknak és együtteseknek, akik, illetve amelyek énekelt verseket adnak elő saját megzenésítésükben. A versenyen való részvétel feltétele volt, hogy a benevezők műsorán három megzenésített vers szerepeljen, ezek közül az egyik Oláh K. Tamás *órák lehetősége* című költeménye lehetett, két versenyszám pedig szabadon választott.

A versenyzők értékes nyereményekben részesültek: az 1. díj: 60 000 dinár; 2. díj: 45 000 dinár; 3. díj: 35 000 dinár vásárlási utalvány volt.

A fellépőket kiváló szakmai bizottság értékelte: Radványi Balázs énekes-zenész, a Kaláka együttes tagja, a zsűri elnöke (Budapest), Verebes Ernő zeneszerző, költő (Zenta-Budapest), Török Máté verséneklő, a Misztrál együttes tagja (Budapest) és Oláh K. Tamás költő, teatrológus, dramaturg (Magyarország).

A fesztivál a következő programokkal valósult meg:

Május 21-én, pénteken, 10.00 órától a Fő téren, a **szabadkai Juhász zenekar legújabb lemezének ünnepélyes bemutatójára került sor**. Összesen 200 gyermek vett részt a nagysikerű rendezvényen.

Május 21-én, pénteken, 16.00 órakor a Művelődési Ház színházteremében szerveztük meg a jubiláris fesztivál versenyprogramját. A műsorban 7 csapat és szólista méretette meg magát: Zentáról, Veresegyházról, Kolozsvárról, Budapestről, Kishegyesről, Óbecséről és Veszprémből. A győztes a budapesti *Azt még nem tudjuk* című együttes lett, amelynek tagjai: Nemcsók Nóra, Sírkó Eszter és Molnár György.

A nemzeti újrakezdés éve jegyében, készült egy videó is, amely elhangzott a versenyprogramban és a gálaműsoron is, Radnóti Miklós *Éjszaka* című költeménye Mikó István megzenésítésében. Az előadók olyan Kárpát-medencében élő fiatalok voltak, akiknek életük részévé vált az Énekelt Versek Zentai Fesztiválja, és akik ezzel a dallal szerették volna kifejezni az együvé tartozást.

Május 22-én, szombaton, 18 órától a Művelődési Ház színházteremében az *Ég zsoltára* címmel, a budapesti kétszeres Kossuth-díjas és Prima Primissima díjas **Kaláka együttes** adott nagysikerű koncertet, **Palya Bea** vendégelőadóval, aki Prima-díjas és kétszeres Artisjus-díjas énekes, dalszerző, előadóművész.

„Csak ülj a földre és beszélj az égre...” címmel verses-zenés irodalmi összeállítást láthatott a közönség Bácsfeketehegyen, Zentán, Csókán Magyarkanizsán és Palicsan, a fesztivál tájoló programjának keretein belül. A műsorban közreműködött a zentai Pro Urbe-díjas **Mécsvirág együttes**, valamint **Tóth Péter Lóránt** és **Hajvert Ákos** Radnóti-díjas versmondó.

A rendezvényt a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága támogatta.

HAGYATÉKOK, KÉZIRATOK, HELYISMERETI TEVÉKENYSÉG

A Zentai Városi Könyvtárban található helyismereti kiadványok, magyar nyelvű kéziratok, hagyatékok feltárása és feldolgozása folyamatos, azaz a helyismereti anyag gyűjtése, feldolgozása, rögzítése és őrzése tervszerű, adatbázisba rendeződik.

Zenta, 2022. január 15.

Összeállította:

Baráth Hajnal Anna
könyvtárvezető

JELENTÉS A MŰVELŐDÉSI HÁZ 2021. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

A 2021-es évben működésünk hasonlóan alakult, mint a 2020-as évben, azaz lényegesen eltért az előző években megszokottól. A koronavírus járvány (Covid-19) az élet minden területén nehézségeket és változásokat idézett elő, s ez alól a művelődési élet sem volt kivétel. A járványügyi intézkedéseket betartva szerveztük műsorainkat: kötelező maszkhasználat, korlátozott nézőszám. A rendezvények száma jóval kevesebb az eddigieknél, mivel az egyesületek, civil szervezet csökkentették műsoraik számát, valamint az iskolai rendezvények is elmaradtak, mivel az intézményünkön kívül nem vesznek részt programokon.

A Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ egyik alapintézményeként működő Művelődési Ház munkaprogramjában elsődleges célul tűzte ki a közös művelődési és szórakozási alkalmak megszervezését, az alkotó tevékenység kibontakoztatását és a kultúra eredményeinek terjesztését.

A Művelődési Ház fontos szerepet tölt be a hivatásos művészet alkotásainak közönséghez történő eljuttatásában (hivatásos színházi előadások, hangversenyek rendezése).

Szoros együttműködés alakult ki az épületben működő intézménnyel, a Zentai Magyar Kamaraszínházzal, amely szintén kiemelt jelentőségű intézmény és a legfiatalabb hivatásos színház Vajdaságban (2008 óta bejegyzett). Valamint folytattuk együttműködésünket a Miroslav Antić amatőr színjátszó csoporttal, akik próbáikat, előadásait a Művelődési Házban tartják. 2021-től a színjátszó csoport a Stevan Sremac Szerb Művelődési Központ részeként tevékenykedik. Több közös rendezvényt szervezünk a Vajdasági Magyar Művelődési Intézettel. Természetesen a többi civil szervezettel, egyesülettel, alapítvánnyal, oktatási intézményekkel is évente több alkalommal szervezünk és rendezünk különböző rendezvényeket, kiállításokat, programokat.

A zentai Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ a Magyar Nemzeti Tanács döntése alapján kiemelt jelentőségű kulturális intézmény (28/2010-es záradék), valamint 2013-ban az alapítói jog részleges átruházása is megtörtént.

A zentai Művelődési Ház felépítése, működése, kihasználtsága, felszereltsége sokban különbözik más, vidéki művelődési házak működésétől. Ebben az esetben teljes mértékben megvalósul az ágazati integráció: különböző tartalmak egymás melletti és egymás utáni megjelenítésére alkalmas a tér. A Művelődési Ház teret biztosít különböző tribünök, tudományos és irodalmi rendezvények, művelődési rendezvények, óvodai/iskolai programok, ünnepségek megrendezésére és koncertek bemutatására. Ebben az épületben az óvodások, az általános iskolások, középiskolások, nyugdíjasok, a különböző civil szervezetek, művelődési egyesületek, tánccsoportok mind-mind itt tartják rendezvényeiket és a próbákat is.

A Művelődési Ház társszervezője vagy házigazdája a következő kiemelt jelentőségű rendezvényeknek: Énekelt Versek Zentai Fesztiválja, Vajdasági Magyar Amatőr és Diákszínház Tábor (MadT), Hagyományaink Ünnepe. Ezek közül csak az Énekelt Versek Zentai Fesztiválját sikerült megszervezni ebben az évben.

Legrangosabb, legtömegesebb és egész Vajdaságra kiterjedő rendezvényünk, melynek nemcsak otthont ad, hanem szervezője, lebonyolítója a Művelődési Ház, az évente megrendezésre kerülő Középiskolások Szín- és Filmművészeti Vetélkedője, amit az idén sikerült megtartanunk egy kis halasztással, április helyett június 30-án került megrendezésre.

A felsorolt előadásokon, műsorokon kívül a Művelődési Ház dolgozói részt vesznek még a város más kulturális programjainak a lebonyolításában is: pl. iskolai rendezvények, futóversenyek, szabadtéri programok, egyházi rendezvények, sportesemények, civil szervezetek programjainak hangosítása, szervezése lebonyolítása.

A Művelődési Ház dolgozóinak száma: 4 szerződéses és 1 állandó munkaviszonyban lévő dolgozó.

A MŰVELŐDÉSI HÁZ RENDEZVÉNYEI

Amatőr színházak vendégszereplése

A **Miroslav Antić Kamaraszín** szervezésében került sor a **Jovan Đorđević Színházi Napok** elnevezésű fesztiválra, amelynek a Művelődési Ház adott otthont. A szerb nyelvű amatőr előadások seregszemlájén öt amatőr társulat mutatta be előadását városunkban. A fesztivál programjában a következő előadások szerepeltek: az első este a házigazdák, a **Miroslav Antić Kamaraszín** mutatkozott be: *One su htele nešto sasvim drugo* (Rendező: **Nataša Farago, Maja Radonjić és Branko Vučetić**); **AP „Mirko Tatalović Čira” Nova Pazova: Sve o ženama** (Rendező: **Aleksander Bako**); **Novosadsko amatersko pozorište „Šmiranti”: Boing boing** (Rendező: **Boško Petrov**); **„Teatar 5” Beograd: Neki to vole vruće** (Rendező: **Zoran Rakić**); **Teatar glume – Teatar 011 Beograd: Na površini** (Rendező: **Boško Petrov**).

A Művelődési Házban tartja bemutatóit és előadásait a zentai **Miroslav Antić Kamaraszín**. A 2021-es évben három bemutatót és kettő repríz előadást mutattak be intézményünkben:

Đurđa Lili: I devojčice igraju fudbal; One su htele nešto sasvim drugo (Rendező: **Nataša Farago, Maja Radonjić és Branko Vučetić**); **Zoran Mijaljević: Sarme za poneti** (Rendező: **Branko Vučetić**).

Oktatási intézmények rendezvényei

A Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ fontosnak tartja a községben működő oktatási intézményekkel való szoros együttműködést. A Művelődési Házban az

iskolák a következő ünnepi műsorokat rendezték meg: a zentai **Stevan Sremac Általános Iskola** negyedikeseinek ballagását; *145 éves a Zentai Gimnázium – Jubileumi ünnepi műsor a Zentai Gimnázium fennállásának 145. évfordulója alkalmából* címmel a **Zentai Gimnázium** ünnepi műsorát; a gödöllői **Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Zentai Konzultációs Központja** fennállásának jubileumi műsorát; *Ki mit tud?* címmel a zentai **Közgazdasági és Kereskedelmi Iskola** vetélkedőjét.

Koncertek és zenés műsorok

A *Roma lélek* című jótékonysági műsorban közreműködött: **Kurina János** (zongora), **Kurina Ferenc** (nagybőgő), **Kurina Michael** (cimbalom), **Verebes István (Bohák)** (klarinétművész), **ifj. Verebes Kurina Gusztáv** (primás) és **Szabó Dékány Zsófia** (ének). A rendezvény a **Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ** és a **Vöröskereszt Zentai Községi Szervezete** támogatásával valósult meg.

Az **Énekelt Versek XXV. Zentai Fesztiváljának gyermekműsora** a Fő téren, a zenepavilonban került megrendezésre *Tudom én már...* címmel, és ez egyben a szabadkai **Juhász zenekar** legújabb lemezének ünnepélyes bemutatója is volt. A zenekar állandó tagjai mellett mesélőként közreműködött **Virág György**, a Zentai Magyar Kamaraszínház színésze és **Czutor Róbert**, szegedi cimbalmomművész is.

Az **Énekelt Versek XXV. Zentai Fesztiváljának versenyprogramja** jubileumi ünnepi esemény volt. *Az órák lehetősége* címen került meghírdetésre az idei versenyprogram, melynek díszvendége **Oláh K. Tamás** költő, teatrológus, dramaturg volt.

Az **Énekelt Versek XXV. Zentai Fesztiváljának gálaműsorán** *Az ég zsoltára* című műsorával a budapesti kétszeres Kossuth-díjas és Prima Primiissima díjas **Kalácsa együttes** lépett fel. A vendégelőadó pedig **Palya Bea** Prima-díjas és kétszeres Artisjus-díjas énekes, dalszerző, előadóművész volt.

Júniusban a zenepavilonban „*A zentai zöld erdőbe...*” címmel tekinthették meg az érdeklődők a **Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ** szakcsoporthoz tartozó évzáró műsorát.

A **Fokos zenekar** szeptemberben lépett fel a Művelődési Házban. A koncert az Óbecséhez köthető népzenei hagyatékot mutatta be.

Decemberben karácsonyváro ünnepi műsorral zárták az évet a **Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ** szakcsoporthoz tartozó évzáró műsorát. A 2022-es év utolsó rendezvénye a **Merkur Midnight Táncegyüttes** évvégi táncgálája volt.

Tudományos és irodalmi rendezvények, tanácskozások

A *Mementó – Rendszerváltó Filmek Fesztiválján* két irodalmi estet tekinthetett meg a közönség. Szeptemberben az ismert spliti labdarúgó, **Ivan Gudelj** könyvbemutatójára került sor a Művelődési Ház nagytermében. Kiemelt figyelemben részesült zentai pedagógusok részéről az „...oda küjjel Andrásfalván” címmel megrendezett könyv- és DVD-bemutató, amelyen a vajdasági **Hagyományok Háza Hálózat** és a **Vajdaság-**

gi Magyar Művelődési Intézet szervezésében **Fábián Éva** tartott lebilincselő előadást. A kiadványt **dr. Raffai Judit** néprajzkuató és **Németh Nóra**, a kiadvány szerkesztője mutatta be.

Kiemelt vajdasági és regionális jelentőségű rendezvényeink

A **Középiskolások Szín- és Filmművészeti Vetélkedőjét** a koronavírusjárványhelyzet által szorongatattva, de a lehetőségekhez mérten sikeresen bonyolítottuk le. Hangsúlyozni szeretnénk, hogy a vetélkedő a **Magyar Nemzeti Tanács** kiemelt jelentőségű regionális rendezvénye.

Egyéb művelődési rendezvények

Számos megemlékezésnek és ünnepi műsornak is otthont adott Művelődési Házunk:

A **Szent Mihály Szekere Vándorszínház** előadása „*Magyarnak születtem*” címmel az augusztus 20-ai, Szent István-napi ünnepi megemlékezés-sorozatban került bemutatóra.

A szeptemberi városnapi ünnepségsorozat részeként láttuk vendégül a **MEMENTÓ Rendszerváltó Filmek Fesztiválját**.

Az **1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójának emlékére** „*Csak vagyok, egy, ki itt maradt / Tarisznyájában a tájjal*” címmel tartottunk ünnepi megemlékezést a színházteremben. A műsorban közreműködött a **Mécsvirág együttes** (**Krnács Erika** előadóművész, **Baráth Hajnal Anna** és **Zsoldos Ervin** verseneklő) és a **Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ Szikra és Ispiláng néptáncsoportja** (művészeti vezetők: **Cseszák Balázs** és **Cseszák Korcsik Anikó**). Ünnepi köszöntőt **Czegledi Rudolf** polgármester mondott.

A *Vajdaság kincsének őrzői* című dokumentumfilm-vetítést nagyszámú érdeklődő tekintette meg. A **Bodor Anikó**, **Burány Béla** és a **Szöllősy Vágó** házaspár portréit és munkásságát bemutató vetítés után beszélgetés következett a film rendezőjével.

A **Hagyományok Háza Hálóza Vajdaság** „*Ricsaj – Találkozás a népművészettel*” címmel rendezett komplex népművészeti foglalkozást a Művelődési Ház színháztermében, amelynek keretében, vajdasági néptáncoktatók, néptáncosok, zenészek, mesemondók, kézművesek tartottak bemutatót, foglalkozásokat a gyerekeknek. Két korosztály számára szervezték meg egyidejűleg a foglalkozásokat az óvodás ill. iskolás gyermekek számára.

„*Velünk kerek a világ*” címmel a „**Kéz a Kézben**” **Értelmi Fogyatékosok és Segítőik Civil Szervezete** ünnepi műsorral készült a fogyatékosok világnapja és a szervezet 20 éves fennállása alkalmából.

Összefoglalva a kiemelt események a Művelődési Házban:

PROGRAM	DARAB/ÉV	NÉZŐSZÁM	ÁTLAG
GYERMEKELOÁDÁSOK			
- magyar nyelven			
- szerb nyelven			
HIVATÁSOS SZÍNHÁZI ELÓADÁSOK			
- magyar nyelven			
- szerb nyelven			
AMATŐR ELÓADÁSOK			
- magyar nyelven			
- szerb nyelven	5	534	107
EGYÉB MŰVELŐDÉSI RENDEZVÉNYEK	4	304	76
OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK RENDEZVÉNYEI	4	440	110
ZENÉS MŰSOROK	10	842	84
TUDOMÁNYOS, IRODALMI TRIBÜNÖK	5	335	67
KÖZÉPISKOLÁSOK SZÍN- ÉS FILMMŰVÉSZETI VETÉLKEDŐJE	3 előadás+17 film	322	54
FILMVETÍTÉS	31	409	13
A MIROSLAV ANTIĆ KAMARASZÍN ELÓADÁSAI	5	503	101
STEVAN SREMAC SZERB KULTÚRKÖZPONT	5	469	94
TANYASZÍNHÁZ			
ÖSSZESEN	41+48 film	4158	47

Összeállította: W. Boros Gabriella, a Művelődési Ház vezetője

JELENTÉS A ZENTAI VÁROSI MÚZEUM 2021. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

Bár az előző évhez képest a járványhelyzet valamelyest javult, továbbra is kedvezőtlenül befolyásolta mindennapi tevékenységünket, elsősorban a közönségnek szánt programok szervezésének tekintetében (létszámkorlátozások), de a látogatók is csak óvatosan szoktak vissza, elsősorban az egyéni látogatók tették ezt, míg a csoportos látogatottság a korábbi létszámokhoz képest erősen visszaesett. Ugyanakkor az anyagi támogatottság is igen szerény volt, mind az önkormányzat részéről, mind pedig a pályázati források tekintetében. Mindennek ellenére némi kockázatvállalással sikerült, ha korlátozott mértékben is, visszatérni a megszokott kerékvágásba.

A nagyjavítások továbbra is elmaradnak, csupán kisebbekre tellett, s ez sem volt elegendő. Az épület egy részének állaga folyamatosan romlik (raktárak, a földszinti kiállítótermek egy része), ezért úgy kellett döntenünk, hogy be kell zárunk a régészeti állandó kiállítást, mivel a falak annyira felvizesedtek, hogy a kiállított tárgyak veszélybe kerültek (penész, korrózió megjelenése), s ha a következő évben nem változik a helyzet, kénytelenek leszünk ugyanezt tenni a zentai csata kiállításával is. Nem mellékes, hogy a vizes falak látványa méltatlan egy olyan intézmény esetében, amely a város, sőt a bácskai Tisza-vidék múltjának reprezentatív bemutatására szolgál. (Ugyanakkor azt is el kell mondanunk, hogy az elmúlt években számos alkalommal nyújtott be intézményünk pályázatot a művelődési minisztériumhoz, ám –a szóbeli biztatások ellenére– nem jutottunk hozzá azokhoz a támogatásokhoz, amelyek szükségesek lennének egy ilyen jelentős felújítási munka kivitelezéséhez – *a szerk.*)

A járványhelyzet mindenkor leginkább a programtevékenységet, illetve a rokon intézményekkel való tényleges (fizikai) kapcsolattartást érinti, a korábbi évhez képest azonban ez is javult, s – az előírások betartásával – óvatosan bár, de többet mertünk vállalni, így a tervezett kiállításokat is meg tudtuk valósítani, csupán a karácsonyi kiállítást kellett elhalasztani szerzője betegsége miatt. Talán emiatt is kevesebbet voltunk jelen a közösségi médián (Facebook), de az események meghirdetése itt a leggyorsabb, a legsikeresebb, és a múzeumhoz való kedvcsinálás helyeként is kitűnően szolgál (fotók, rövid szövegek felhelyezésével).

Jutott idő a digitalizálásra is, itt a legnagyobb előrehaladást a fényképtár mintegy tízezer felvételének feldolgozása terén értük el.

A rokon intézményekkel való kapcsolattartás is felélénkült, elsősorban a kiállítások megrendezése alkalmával (vendégkiállítások, képkölcsönzések). Emellett a néprajzkutató részt vett a Kiss Lajos Néprajzi Társaság szokásos évi konferenciáján, illetve a történész muzeológus egy két napos nemzetközi konferencián. Kiadói tevékenységünk ebben az évben szünetelt, a publikálás terén sem jeleskedtünk, főleg mert az elkövetkező évre készítettünk elő kiadványokat, remélhetőleg az erre vonatkozó terveink a közeljövőben megvalósulhatnak.

Gyűjteményeink nem gyarapodtak számottevően, de örömdetes, hogy a Történelmi Levéltárnak köszönhetően az ideiglenesen átengedett raktárhelyiségben el tudtuk helyezni a Magyarokizsa, Zenta és Ada községek területén lefolytatott mentőátásatások

során feltárt régészeti leleteket, végleges elhelyezésükre kell majd még tartós megoldást találni.

A **Zentai Művésztelep** nyári alkotótáborát augusztus 10. és 14. között szerveztük meg. Mivel a kért támogatásokat csak részben kaptuk meg, kénytelenek voltunk valamelyest leredukálni a tervezett programokat, illetve a meghívandó művészek létszámát is. Mindennek ellenére sikerült ismét összehozni egy viszonylag homogén alkotógárdát, amely – természetesen a művészi szabadsággal összhangban – igyekezett eleget tenni a kitűzött téma, pontosabban témák irányadásainak. Egyrészt a kerek évfordulóhoz (70) közeledvén volt, aki a megkezdett hommage jegyében alkottak, mások pedig letűnt ambientusok után kutattak, helyi színeket próbáltak felfedezni, amelyek 1952 óta talán megfakultak, sérültek, volt, ami csak nyomokban maradt meg, de ők fontosnak tartották az ilyen fajta kötődések kontinuitását, hiszen az ötvenes években is sok képen szerepeltek a város jellegzetes épületei, utcái, most pedig, a fiatalabb generációk jelenléte miatt, de immár a 21. század harmadik évtizedébe lépve ez ismételten fontossá vált, valljuk ugyanis, hogy az ambientus ugyanakkor egyfajta összegzésre ad alkalmat. Mindezt a *Mentés másként* címmel foglaltuk össze.

Bár több kísérőprogramot is terveztünk, a támogatások leszűkítése miatt csak egyet tudtunk megvalósítani: hogy segítsük a művészeket a múltidézésben, rövid sétát tettük a belvárosban, miközben felhívtuk a figyelmet a máig megőrződött építészeti örökségre, körbejártuk az utóbbi években állított köztéri szobrokat is, így tulajdonképpen rövid ismertetőt kaptak a zentai emlékezetkultúrából is. Öröndetes, hogy ez feltűnt képeiken is.

Már az ötnapos alkotótáborban is születtek alkotások, az itt folyt beszélgetések nyomán pedig továbbiak, ezekből állítottuk össze a szokásos évi kiállítást amelyeket a november 15-én – **A Vajdasági Magyar Képzőművészet Napjának** (november 14.) alkalmából – nyitottuk meg. Külön örömünkre szolgál, hogy a járványhelyzet ellenére az alkotók többsége fontosnak tartotta, hogy a járványhelyzet ellenére megjelenjen a megnyitón, hiszen az mindenkor fontos összekötő kapocs a látogatóközönséggel.

Az alkotótábor résztvevői s egyben a novemberi tárlat kiállítói a következő művészek voltak: **Balla Ákos, Csernik Attila, Csikós Tibor, Gubik Korina, Miroslav Jovančić, Molnár Imre-Mirko, Munjin Andrea, Sagmeister Laura és Szalma Viktória.**

MELLÉKLET

LÁTOGATÓK SZÁMA (T. 1.)

Hónap	Egyéni		Csoportos		Összesen	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Január	24	4	-	-	24	4
Február	19	12	75/3	29/2	94	41
Március	12	27	-	15/1	12	42
Április	-	9	-	48/3	-	57
Május	-	31	-	41/2	-	72
Június	-	52	-	84/2	-	136
Július	-	10	-	55/1	-	65
Augusztus	8	28	-	-	8	28
Szeptember	85	27	13/1	113/3	98	140
Október	47	35	27/2	14/1	74	49
November	43	11	-	33/2	43	44
December	29	12	-	-	29	12
ÖSSZESEN	267	258	115	432	382	690

A MŰVELŐDÉSI PROGRAMHOZ KÖTŐDŐ EGYÉB TEVÉKENYSÉGEK LÁTOGATOTTSÁGA (T. 2.)

Tevékenység	Látogatók száma		Rendezvényenként		%	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Tárlatmegnyitó	105	291	35	42	18	26
Előadások, könyvbemutatók, egyéb	65	118	13	24	11	10
Játszóház, múzped. foglalkozás	22	39	11	13	4	3
Állandó kiállítás & képtár	382	690	-	-	67	61
Összesen	574	1138	-	-	100	100

**A MŰVELŐDÉSI PROGRAMHOZ KÖTŐDŐ TEVÉKENYSÉGEK FAJTÁI
ÉS GYAKORISÁGUK (T. 3.)**

Tevékenység	Gyakoriság		%		Havonta	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Tárlatok	3	7	30	47	0,25	0,58
Előadások, könyv-bemutatók, kamarakoncertek	5	5	50	33	0,42	0,41
Játszóház, múzeum-pedagógiai foglalkozás	2	3	20	20	0,16	0,25
Összesen	10	15	100	100	0,83	1,25

TEMATIKUSOK TÁRLATOK I. (T. 4.)

Fajta	Saját gyűjteményből (%)		Hozott (%)		Összesen (%)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Néprajz	-	-	-	1	-	1(14,28)
Képzőművészet	-	1(14,28)	2(66,66)	3(42,86)	2(66,66)	4(57,14)
Vegyes	-	-	-	1(14,28)	-	1(14,28)
Történelem	1(33,33)	-	-	-	1(33,33)	-
Régészet	-	-	-	1(14,28)	-	1(14,28)
Összesen	1(33,33)	1(14,28)	2(66,66)	6(85,71)	3(100,00)	7(100,00)

TEMATIKUS TÁRLATOK II. (T. 5.)

február 12.–március 3. – *Camera Asiatica*. (Vivod Mária néprajzkutató, kulturális antropológus fotóinak kiállítása)

március 8.–április 10. – *A házimunka diszkrét bája*. (A zentai BTGK képzőművészeti tagozata szaktanárainak kiállítása)

április 15.–május 5. – A zentai BTGK képzőművészet szakos végzőseinek érettségi kiállítása

május 14.–július 15. – *Pro Natura: A természetből a természetért*. (Gergely József biológus, újságíró, természetfotós kiállítása a Múzeumok éjszakája rendezvény alkalmából)

augusztus 5.–szeptember 5. – A veszprémi V8+ csoport kiállítása

szeptember 10.–november 5. – A Magyarkanizsa, Zenta és Ada községek területén lefolytatott régészeti mentőátásatokat bemutató kiállítás

november 15.–2021. január 31. – *Mentés másként*. (A Zentai Művésztelep kiállítása a Vajdasági magyar képzőművészet napja alkalmából)

Összeállította:

JELENTÉS A SEMMELWEIS EGYETEM PETŐ ANDRÁS KARA 2021. ÉVI INTENZÍV ZENTAI KURZUSAIRÓL ÉS TEVÉKENY- SÉGÉRŐL

2021. január – 2021. szeptember

A Semmelweis Egyetem Pető András Karának munkatársai, konduktorai olyan 0-tól 99 éves korú személyeket mértek és foglalkozásokat szerveztek számukra, akiknek központi idegrendszerük veleszületetten vagy szerzetten sérült. Felnőtt korban egyre gyakrabban előforduló szklerózis multiplex, Parkinson-kór, stroke utáni állapotban lévő személyekkel foglalkoztak. Gyermekek- és csecsemőkorban pedig inkább agyi károsodással születetteket, akik mozgásukban korlátozottak.

A világjárvány ideje alatt, 2020 májusától augusztusig online folyt, szintén háromhetes beosztásban, majd szeptembertől 2021. szeptemberig folyamatosan tartott a munka. Azoknak akik nem tudták biztosítani a technikai felszereléseket odahaza, több helyszínen mi biztosítottuk az online teret (Zenta, Temerin, Topolya). Természetesen az egészségügyi előírások betartásával és a munkatársa személyes jelenlétével, aki beindította a technikát és folyamatosan ügyelt a páciens munkavégzésére és a konduktor utsítására.

A fejlesztésben összesen 23 emberrel dolgoztak folyamatosan januártól szeptemberig. Szűrés is volt három helyszínen Zentán 5 fő, Topolya 6 fő és Szabadkán 4 személy vett részt.

Az anyagi és technikai háttérrel a Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ munkatársai biztosították a Magyar Nemzeti Tanács támogatásából.

Perpauer Attila

koordinátor

HAGYOMÁNYÁPOLÁS

A zentai Ispiláng gyermeknéptánc csoport 2011-ben alakult a zentai Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ szervezésében, azzal a céllal, hogy a legkisebbekkel felfedeztesse a népköltészet és a népművészet, egyszóval: a népi kultúra esztétikumát, amely arra tanít bennünket, hogy csak akkor rendelkezhetünk egészséges gyökerekkel, ha magunkban hordozzuk a magyar néphagyomány jellegzetességeit, értékvilágát. A gyermekeket 2012 októbertől óta szakemberek oktatják népi gyermekjátékokra és néptáncra. A csoport művészeti vezetője és koreográfusa 2014. október 10-étől **Baji Endre** csókai néptáncoktató. A 2020-as esztendő komoly kihívások elé állította intézményünket és az Ispiláng néptánc csoportot. Sajnos a próbákat be kellett szüntetnünk, csak szeptemberben tudtunk újra találkozni és elkezdni az edzéseket. 2020 szeptemberétől a csoport művészeti vezetője és koreográfusa **Cseszák Balázs** és **Cseszák Korcsik Anikó**, akik heti két alkalommal az Internátus épületében tart néptáncpróbákat négy korcsoport (Sercegők: óvodások; Szikra I.: alsós diákok; Szikra II.: felsős diákok; Ispiláng: középiskolások) számára. Az Ispiláng csoport a 2020-as évhez hasonlóan 2021-ben is új viseletekkel gazdagodott, amely magában foglal lány- és fiúruházatot. A koronavírus-járvány okozta helyzet sajnos megakadályozta számos rendezvény megtartását, de amint a korlátozások lehetővé tették, bemutatkozott néptánc csoportunk is. Ebből kifolyólag 2021-ben először szerveztük meg júniusban a Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ népművészeti szakosztályainak évzáró közönségtalálkozó műsorát a város fő terén, a zenepavilonban. A sikeres rendezvény hatására decemberben a Művelődési Ház nagytermében mutattuk be karácsonyvárosi ünnepi műsorunkat. A zentai fiatal néptáncosok részt vettek a nemzeti ünnepeinkre készített megemlékezéseken (*Március idusa, 1956 emlékezete*) és a városnapi ünnepségen (*Zenta Város Ünnepe*). Meg kell említenünk, hogy Pakson és Törökszentmiklóson, testvérvárosainkban is vendégszerepelt néptánc csoportunk. A korábbi évekhez hasonlóan örömdetes, hogy a 2021-es évben is meg tudtuk valósítani az Ispiláng kezei között a népdaloktatást, így **Tóth Rozália** karvezető irányításával a zentai gyerekek is autentikus magyar népdalkincs megismerésében és magas szintű elsajátításában vehettek részt, melyet számos sikeres fellépésük bizonyít.

2015 szeptemberétől **Juhász Gyula** népzeneész hangszeres népzenei tanítója a gyermekeket. A **Csoóri Sándor Alap** népzenei pályázatának köszönhetően a népzeneoktatás komoly fejlődésen ment át. Új, tehetséges népzenei oktatók tanítják diákjainkat, és jelentős érdeklődés alakult ki mind az általános iskolás, mind a felnőtt korosztály részéről a népzene zentai műhelye iránt.

Szerkesztette:

Hugyik Richárd, a Thurzó Lajos Művelődési–Oktatási Központ igazgatója

